

Sygn. akt VU 220/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 18 listopada 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku **H. K. z udziałem (...) Sp. z o.o. w R.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..**

o emeryturę

na skutek odwołania H. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M..

z dnia 21 stycznia 2013r. sygn. (...)

- 1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje H. K. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2013r.,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. na rzecz H. K. kwotę 60,- (sześćdziesiąt) złotych oraz na rzecz (...) Spółka z o.o. w R. kwotę 60,- (sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 220/13

UZASADNIENIE

H. K. wystąpił w dniu 9 stycznia 2013 roku do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. z wnioskiem o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w szczególnym charakterze lub w szczególnych warunkach.

Decyzją z dnia 21 stycznia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. odmówił wnioskodawcy H. K. prawa do emerytury, podnosząc w uzasadnieniu, iż wnioskodawca nie udowodnił wymaganych przepisami 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Do stażu pracy w warunkach szczególnych nie został uwzględniony okres zatrudnienia od 12 sierpnia 1980 roku do 15 kwietnia 1994 roku w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w R., bowiem zakład pracy nie wystawił świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Od powyższej decyzji odwołanie wniósł pełnomocnik wnioskodawcy podnosząc, że H. K. pracował w warunkach szkodliwych jako spawacz.

Postanowieniem z dnia 3 października 2013 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim wezwał do udziału w sprawie w charakterze zainteresowanego (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w R..

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił, co następuje:

H. K., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 9 stycznia 2013 roku wniosek o przyznanie emerytury.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1-3 w aktach ZUS)

H. K. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem ubezpieczenia w łącznym rozmiarze 30 lat 2 miesiące i 20 dni, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie pracuje.

(dowód: decyzja z dnia 21.01.2013r. k. 11 akt emerytalnych plik I)

Niekwestionowany przez ZUS okres zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych wynosi łącznie 4 lata i 8 miesięcy. Jest to okres zatrudnienia :

- od 2 maja 1994 roku do 31 grudnia 1998 roku w (...) Elektrownia (...).

(dowód: decyzja z dnia 21.01.2013r. k. 11 akt emerytalnych plik I, odpowiedź na odwołanie k. 8-9)

Do stażu pracy w warunkach szczególnych Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. nie uwzględnił okresu zatrudnienia wnioskodawcy od 12 sierpnia 1980 roku do 15 kwietnia 1994 roku w (...) (...) Spółce z o.o. Oddział w B.. Przedsiębiorstwo to zmieniało kilkakrotnie nazwy. Obecnie funkcjonuje pod nazwą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w R..

(dowód: decyzja z dnia 21.01.2013r. k. 11 akt emerytalnych plik I)

W okresie od 12 sierpnia 1980 roku do 15 kwietnia 1994 roku H. K. pracował na podstawie umowy o pracę w (...) (...) I. B. (od 12.08.1980 r. do 31.01.1992 r.) i (...) Spółce z o.o. Oddział w B. (od 1.02.192 r. do 15.04.1994r.). W wystawionym w dniu 15 kwietnia 1994 roku świadectwie pracy wskazano, że w okresie zatrudnienia pracował jako spawacz.

Wnioskodawca w okresie od 15 czerwca 1984 roku do 4 października 1985 roku pracował na budowie eksportowej w ZSRR przy budowie gazociągu jako spawacz, (budowano gazociąg), a w okresie od 5 września 1989 roku do 31 stycznia 1991 roku na budowie eksportowej w (...) w P. również jako spawacz. Na budowę eksportową zatrudniani byli pracownicy według zajmowanych stanowisk.

(dowód: świadectwo pracy k.1 akt osobowych, duplikat świadectwa pracy k. 15 akt emerytalnych plik II)

Wnioskodawcy nie zostało wystawione przez (...) (...) Spółce z o.o. Oddział w B. a także przez (...) Spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w R. świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

(okoliczność bezsporna)

Praca wnioskodawcy w okresie od 12 sierpnia 1980 roku do dnia 15 kwietnia 1994 roku (a więc zarówno (...) (...) Spółka z o.o. Oddział w B.) polegała na pracy spawacza. Pracodawca wnioskodawcy zmieniał nazwy, ale profil działalności pozostawał bez zmian. Przedsiębiorstwa te budowały Elektrownię i Kopalnię (...), a więc zarówno zajmowały się wytwarzaniem elementów konstrukcyjnych – instalacji i sieci oraz samym ich montażem. Wnioskodawca pracował w Oddziale: (...) (Zakład (...), następnie Kierownictwo Przygotowania Produkcji), w którym spawał rury o średnicy 2400 cm, a także wszelkiego rodzaju kolana, rozłączenia i obejścia według rysunku technicznego. Przygotowywał poszczególne gotowe fragmenty rurociągów, które następnie były montowane przez inną ekipę.

Z dniem 1 czerwca 1983 roku wnioskodawcy zostały powierzone obowiązki brygadzysty. H. K. był tzw. brygadzystą pracującym. Funkcja brygadzysty polegała jedynie na tym, że rozdzielał prace pomiędzy współpracowników a następnie sam przystępował do spawania. Z tytułu powierzenia funkcji brygadzysty, wnioskodawca nie miał innych

dotychczasowych obowiązków. Nie musiał nadzorować pracy innych spawaczy, bowiem w zakładzie tym pracowali doświadczeni pracownicy z wieloletnim stażem oraz uprawnieniami, którzy wiedzieli jak mają pracować.

(dowód: zeznania świadka K. M. od minuty 4.16 do minuty 8.25 nagranie koperta k. 34, zeznania świadka M. P. od minuty 8.28 do minuty 16.00 nagranie koperta k. 34, zeznania świadka E. W. od minuty 16.03 do minuty 20.33 nagranie koperta k. 34, zeznania wnioskodawcy od minuty 2.45 do minuty 8.00 nagranie koperta k. 60 w zw. z nagraniem od minuty 1.17 do minuty 8.15 koperta k. 19, angaże w aktach osobowych,)

H. K. od 16 czerwca 1972 roku posiada uprawnienia spawalnicze. Ukończył kolejno kursy spawania acetylenowego, spawania elektrycznego oraz gazowego.

(dowód: wyciąg z książki spawacza w aktach osobowych, kserokopia książki spawacza w aktach osobowych, zaświadczenie o uprawnieniach spawacza gazowego w aktach osobowych)

W (...) (...) Spółka z o.o. Oddział w B.. jako spawacz zatrudniony był w latach 1980-1991 K. M. a także jako spawacz E. W. w latach 1979-1986. E. W. prawomocnym wyrokiem Sądu okręgowego w piotrkowie Trybunalskim z dnia 2 sierpnia 2011 roku w sprawie sygn. akt VU 717/11 zostało przyznane prawo do wcześniejszej emerytury przewidzianej dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach z dniem 23 marca 2011 roku. Natomiast M. P. pracował w tym samym zakładzie, ale w innym oddziale.

(dowód: zeznania świadka K. M. od minuty 4.16 do minuty 8.25 nagranie koperta k. 34, zeznania świadka M. P. od minuty 8.28 do minuty 16.00 nagranie koperta k. 34, zeznania świadka E. W. od minuty 16.03 do minuty 20.33 nagranie koperta k. 34, wyrok Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim k. 18 wraz z uzasadnieniem k. 22-27 akt VU 717/11)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył co następuje :

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 r.) osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej rozporządzeniem.

Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Ten „wymagany okres zatrudnienia” to okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia), natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

W przedmiotowej sprawie kwestią sporną między stronami było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15-letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budzi żadnych wątpliwości – wnioskodawca ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, w dniu (...) ukończył 60 lat i nie był członkiem OFE.

Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, tj. ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnośnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Brak zatem takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego.

Podnoszona zatem przez organ rentowy okoliczność nie dysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach, nie przesądza jeszcze, że wnioskodawca takiej pracy nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w (...) (...) Spółka z o.o. Oddział w B. w okresie od 12 sierpnia 1980 roku do dnia 15 kwietnia 1994 roku Sąd oparł się na zeznaniach świadków K. M., M. P. i E. W. oraz zeznaniach wnioskodawcy a także dokumentach zebranych w jego aktach osobowych.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy zarówno w (...) (...) Spółka z o.o. Oddział w B. był bowiem niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych i osobowych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę, tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że z dokumentów w postaci świadectwa pracy, umowy o pracę (zawartej w dniu 12.08.1980r.) oraz angaży potwierdzających zatrudnienie wnioskodawcy w spornym okresie wynika jedynie, że był on zatrudniony na stanowiskach: spawacz i brygadzysta. Ponadto wnioskodawcy nie zostało wydane świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Charakter pracy wnioskodawcy w spornym okresie wynika ze spójnych w swej treści zeznań świadków K. M., M. P. i E. W. oraz samego wnioskodawcy. Przesłuchani świadkowie K. M. oraz M. P. w spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą jako spawacze, natomiast świadek M. P. pracował w innym oddziale, ale widział wnioskodawcę podczas jego pracy. Świadkowie ci dysponują zatem bezpośrednią i wiarygodną wiedzą na temat wykonywanych przez niego obowiązków pracowniczych, a także warunków, w jakich praca była świadczona. Codziennie widywali wnioskodawcę przy jego codziennych czynnościach. Wszyscy oni wskazali, że wnioskodawca pracował przy spawaniu rur o średnicy 2400 cm. Spawał samą rurę a także kolana, rozgałęzienia, obejścia, wszystko według rysunku technicznego. Nawet jako brygadzysta, wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy spawał. Jako brygadzysta jedynie rozdzielał prace pomiędzy współpracowników a następnie sam przystępował do pracy spawacza. Był tzw. brygadzystą pracującym. Zeznania świadków oraz wnioskodawcy są logiczne i wzajemnie ze sobą korespondują, dlatego zostały w całości przez Sąd podzielone. Wynika z nich, iż H. K. w okresie od 12 sierpnia 1980 roku do 15 kwietnia 1994 roku pracował jako spawacz

Za wiarygodnością zeznań wnioskodawcy i świadków a dotyczących wykonywanej przez H. K. pracy spawacza, przemawiają również treści zawartych w aktach osobowych –ubezpieczeniowych dokumentów. Wnioskodawca ukończył kurs spawalniczy pierwszy w czerwcu 1972 roku, a następnie ukończył kurs spawania elektrycznego a następnie gazowego.

Ponadto prace spawacza, jak ustalił Sąd Okręgowy wnioskodawca wykonywał również w ramach oddelegowania do pracy na budowie eksportowej w okresie od 15 czerwca 1984 roku do 4 października 1985 roku w ZSRR oraz w okresie od 5 września 1989 roku do 31 stycznia 1991 roku w (...) w P.. Wynika to jednoznacznie z treści zeznań wnioskodawcy a także nie budzi wątpliwości Sądu, iż na budowy eksportowe delegowani byli pracownicy według stanowisk pracy. Skoro H. K. pracował jako spawacz, to również na delegacji taką pracę wykonywał.

Organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania jakiegokolwiek dowodu podważającego wiarygodność dowodów zgłoszonych przez skarżącego .

W świetle przeprowadzonego postępowania dowodowego nie budzi zatem żadnych wątpliwości, że wnioskodawca faktycznie wykonywał w okresie od 12 sierpnia 1980 roku do 15 kwietnia 1994 roku prace spawacza, a więc prace odpowiadające definicji zawartej w **wykazie A, Dział XIV, pkt 12** – prace różne, **prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym**, atomowowodorowym, stanowiącym załącznik do w/w rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. Sąd przyjął, iż wnioskodawca pracował w tym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w warunkach szczególnych. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia. Taki pogląd wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. sygn. akt II UK 21/10 opubl. LEX nr 619638.

Tym samym Sąd Okręgowy uznał, iż wnioskodawca wykazał, że zarówno ze względu na rodzaj wykonywanej pracy jak i warunki, w których praca była wykonywana, wykonywał prace w szczególnych warunkach przez łączny czas przekraczający 15 lat .

Biorąc pod uwagę, iż wnioskodawca spełnił jednocześnie pozostałe wymagane przepisami rozporządzenia warunki, to jest ukończył 60 lat w dniu (...), a jego łączny okres zatrudnienia składkowy i nieskładkowy wyniósł ponad 25 lat, należy uznać, że wydana przez organ rentowy decyzja jest błędna, a żądanie wnioskodawcy zasługuje na uwzględnienie.

Z uwagi na to, że skarżący wniosek o emeryturę złożył w dniu 9 stycznia 2013 roku, to Sąd przyznał emeryturę od pierwszego dnia miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik tj. art. 98 k.p.c. zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. M.. na rzecz H. K. oraz zainteresowanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w R. kwoty po 60 złotych, na podstawie § 2 ust. 1 i 2 w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2013r., poz. 490).